

○(๓๑)

คำสั่ง

สำหรับศาลใช้

คดีหมายเลขดำที่ ลต สสร ๔/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ ลต สสร ๑๓/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

เรื่อง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(สิทธิสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ)

- ๒ -

ผู้ร้องยื่นคำร้องและขอแก้ไขคำร้องว่า ผู้ร้องเป็นสมาชิกพรรคเสรีรวมไทย
แบบตลอดชีพ และยังมีได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรค เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๖
พรรคเสรีรวมไทยส่งรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ
ของพรรคเสรีรวมไทย ผู้ร้องเป็นผู้สมัครลำดับที่ ๒๕ แต่ผู้คัดค้านไม่ประกาศรายชื่อผู้ร้อง
เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของพรรคเสรีรวมไทย โดยอ้างเหตุว่า ผู้ร้องขาดคุณสมบัติ
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๔๑ (๓) เนื่องจากผู้ร้องไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียง
พรรคการเมืองเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง ผู้ร้องมิได้ขาดคุณสมบัติ
และไม่มีลักษณะต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ขอให้
มีคำสั่งให้ผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ
และประกาศรายชื่อผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของพรรคเสรีรวมไทย

ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ผู้ร้องเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้ง
เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๑ (๓) เพราะผู้คัดค้าน

- ๓ -

ตรวจสอบสถานภาพการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองจากระบบฐานข้อมูลพรรคการเมืองของ
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ณ วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๖ ปรากฏว่า ผู้ร้องเป็น
สมาชิกพรรคเสรีรวมไทย เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ และสิ้นสมาชิกภาพเมื่อวันที่ ๑
มกราคม ๒๕๖๕ เนื่องจากผู้ร้องชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองเพียงปี ๒๕๖๒ จึงเป็นเหตุให้
สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกพรรคเสรีรวมไทยของผู้ร้องสิ้นสุดลง ตามมาตรา ๑๕ วรรคสี่ (เดิม)
ประกอบมาตรา ๒๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งในการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการรับสมัครสมาชิกพรรคเข้าสู่ระบบฐานข้อมูล
พรรคการเมืองเป็นหน้าที่ของพรรคการเมืองตามข้อ ๒๔ (๖) ประกอบข้อ ๒๕ ของระเบียบ
คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง ขอให้ยกคำร้อง และแถลงเพิ่มเติมว่า
มีประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่องสมาชิกพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๙ วรรคสาม
กำหนดว่า “ทั้งนี้ ข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองในระบบฐานข้อมูลพรรคการเมืองของสำนักงาน
คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นข้อมูลที่พรรคการเมืองเป็นผู้บันทึกเข้าสู่ระบบตามข้อ ๒๕ ของ
ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๓ และรายงานรายละเอียดดังกล่าว

- ๔ -

ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงถือว่า
ข้อมูลในระบบฐานข้อมูลพรรคการเมืองนี้เป็นข้อมูลที่ต้องการ และเป็นปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ในการ
ตรวจสอบการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง...”

ศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งตรวจสอบสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงที่ได้ความ
จากการไต่สวนฟังได้ว่า วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ผู้ร้องสมัครเป็นสมาชิกพรรคเสรีรวมไทย
แบบตลอดชีพ และชำระค่าบำรุงพรรคการเมือง ๒,๐๐๐ บาทในวันดังกล่าวแล้ว ปรากฏตาม
เอกสารหมายเลข ๒ และ ๕ และผู้ร้องยังมิได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคเสรีรวมไทย
จนถึงปัจจุบัน ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อให้มีการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป และคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศกำหนดให้
วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เป็นวันเลือกตั้ง ต่อมาวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๖ พรรคเสรีรวมไทย
ได้ยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคเสรีรวมไทย
จำนวน ๕๗ คน โดยมีผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อในลำดับที่ ๒๕ ปรากฏตาม
เอกสารหมายเลข ๗ และ ๘ วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๖ คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ประกาศ
รายชื่อผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ปรากฏตาม

- ๕ -

เอกสารหมายเลข ร.๙ เนื่องจากระบบฐานข้อมูลพรรคการเมืองของพรรคเสรีรวมไทยปรากฏข้อมูลว่า ผู้ร้องเป็นสมาชิกพรรคเสรีรวมไทย แบบรายปี และได้ชำระค่าบำรุงพรรคการเมือง ๒,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เพียงครั้งเดียว ซึ่งเป็นข้อมูลสมาชิกที่พรรคเสรีรวมไทยนำเข้าข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อมต่อระหว่างพรรคการเมืองกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ปรากฏตามเอกสารหมายเลข ค.๘ อันเกิดจากความบกพร่องของเจ้าหน้าที่พรรคเสรีรวมไทยในการส่งข้อมูลให้แก่ นายทะเบียนพรรคการเมือง มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยว่า ผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๑ (๓) หรือไม่ ที่ผู้คัดค้านไม่ประกาศชื่อผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคเสรีรวมไทย โดยอ้างระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๓ และประกาศ นายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง สมาชิกพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๔ นั้น เห็นว่า ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒๔ และข้อ ๒๕ ที่กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีระบบฐานข้อมูลพรรคการเมืองก็เพื่ออำนวยความสะดวกแก่พรรคการเมืองและประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะข้อมูลสมาชิกพรรค ตามข้อ ๒๔ (๖)

- ๖ -

ที่ปรากฏในระบบฐานข้อมูลก็เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบการเป็นสมาชิกจาก
ระบบฐานข้อมูลพรรคการเมืองได้ด้วยตนเองตามข้อ ๒๗ ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๖
วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งบัญญัติว่า
“ให้สำนักงานจัดให้มีระบบฐานข้อมูลพรรคการเมืองเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่พรรคการเมือง
และประชาชนทั่วไปทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด” ส่วนประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง
เรื่อง สมาชิกพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๙ ที่ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองรักษาการ
ตามประกาศ และให้ถือว่าข้อมูลในระบบฐานข้อมูลพรรคการเมืองเป็นข้อมูลที่ต้องและเป็นปัจจุบัน
เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็ออกโดย
อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐
มาตรา ๒๕ วรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับสมาชิก
ให้นายทะเบียนทราบตาม รายการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด
ดังนั้น ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๓
และประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง สมาชิกพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงเป็นกฎระเบียบ
ที่ออกตามเจตนารมณ์ของกฎหมายตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

- ๗ -

พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่มุ่งประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่พรรคการเมืองและประชาชนทั่วไป
ในการตรวจสอบข้อมูล ส่วนประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง สมาชิกพรรคการเมือง
พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๙ ที่ให้ถือว่าข้อมูลในระบบฐานข้อมูลพรรคการเมืองเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง
และเป็นปัจจุบันนั้น ก็มุ่งประสงค์เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งใช้เป็นหลักฐาน
ในการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้เพื่อป้องกัน
มิให้มีการทำหลักฐานการรับสมัครสมาชิกย้อนหลัง หากข้อมูลสมาชิกในระบบฐานข้อมูลของ
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ตรงกับข้อมูลสมาชิกพรรคการเมือง การฟังข้อเท็จจริง
เกี่ยวกับข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองต้องถือข้อเท็จจริงตามความเป็นจริงเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ
ขั้นพื้นฐานในทางการเมืองที่บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามวิธทาง
การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามที่กฎหมายบัญญัติ
ทั้งนี้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๕ นอกจากนี้
ยังมีประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง สมาชิกพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๖
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๖ ตามประกาศข้อ ๒ กำหนดว่า
ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป และข้อ ๓ กำหนดว่า

- ๘ -

ให้ยกเลิกประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง สมาชิกพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๔

และข้อ ๕ วรรคสอง กำหนดว่า ข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองในระบบฐานข้อมูลพรรคการเมือง

ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้ถือว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นอย่างอื่น จึงสนับสนุนให้เห็นว่าข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองในระบบ

ฐานข้อมูลพรรคการเมืองของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีข้อบกพร่อง

ดังนั้น ความเป็นสมาชิกพรรคการเมืองต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ ที่บัญญัติว่า “สมาชิกภาพของสมาชิกเริ่มตั้งแต่

ได้ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองตามจำนวนที่กำหนดในข้อบังคับแล้ว โดยจะสิ้นสุดลงตามที่กำหนด

ในข้อบังคับ...” เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้จากพยานหลักฐานของผู้ร้องว่า วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ผู้ร้องสมัครเป็นสมาชิกพรรคเสรีรวมไทยแบบตลอดชีพ และได้ชำระค่าบำรุงพรรคการเมือง

๒,๐๐๐ บาท ในวันดังกล่าวแล้วปรากฏตามใบสมัครเป็นสมาชิกพรรคเสรีรวมไทย และใบเสร็จรับเงิน

เอกสารหมายเลข ร.๒ และ ร.๕ และผู้ร้องยังมิได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคเสรีรวมไทย

จนถึงปัจจุบัน โดยที่ผู้คัดค้านมิได้โต้แย้งคัดค้านข้อเท็จจริงในส่วนนี้ การชำระค่าบำรุงพรรคการเมือง

ของผู้ร้องจึงเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

- ๙ -

มาตรา ๑๕ วรรคสี่ (เดิม) แล้ว แม้ระบบฐานข้อมูลที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
จัดทำปรากฏข้อมูลว่าผู้ร้องเป็นสมาชิกพรรคเสรีรวมไทย แบบรายปี และผู้ร้องชำระค่าบำรุง
พรรคการเมือง ๒,๐๐๐ บาท ในปี ๒๕๖๒ เกิดจากความบกพร่องของเจ้าหน้าที่พรรคเสรีรวมไทย
ที่นำเข้าข้อมูลสมาชิกของผู้ร้องผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อมต่อระหว่างพรรคการเมืองกับ
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งคลาดเคลื่อนจากการเป็นสมาชิกแบบตลอดชีพ เป็นสมาชิก
แบบรายปี ก็ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงการเริ่มต้นสถานะภาพสมาชิกพรรคเสรีรวมไทยของผู้ร้อง
ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗
บัญญัติรองรับไว้ ผู้ร้องจึงเป็นสมาชิกพรรคเสรีรวมไทยตั้งแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ซึ่งเป็น
วันที่ผู้ร้องชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองแบบตลอดชีพตลอดมาจนถึงปัจจุบัน ผู้ร้องจึงเป็นผู้มีสิทธิ
สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๑ (๓) ที่ผู้คัดค้าน
ไม่ประกาศชื่อผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ
ลำดับที่ ๒๕ ของพรรคเสรีรวมไทย จึงไม่ชอบ

จึงมีคำสั่งให้ผู้คัดค้านรับสมัคร พันโทประสารหรือนายประสาร แสงสว่าง ผู้ร้อง

○(๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๑๐ -

และประกาศรายชื่อผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ลำดับที่ ๒๕
ของพรรคเสรีรวมไทย.

นายสมชาย อุดมศรีสำราญ

นายเอกวิทย์ วัชชวัลคุ

นายสถาพร ดาโรจน์

